UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 4. Cum audisset Adolescens, abiit tristis. Animo inordinatè affecto ad res creatas, angustiæ sunt undique.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

Visual Library

FERIA QVARTA.

DISCEDIT ADOLESCENS A CHRISTO TRISTIS.

Cùm audiſſet Adoleſcens verbum, abiit triſtis, erat enim multas habens poſſeſſiones. Matth. 19.

VERITAS PRACTICA.

Animo inordinatè affecto ad res creatas, anguſtiæ ſunt undique.

RATIO EST, Quia illi animo anguſtiæ ſunt undiq; qui quamcunq; ſe in partem vertat, angitur dubius, & laborat incertus quid agat.

Sed quamcunque ſe in partem vertat animus inordinatè affectus ad res creatas, ſic angitur dubius & laborat.

Ergo illi anguſtiæ ſunt undiq; , quibus ut ſe eruat, ordinare debet affectum.

I. PUNCTUM.

QUID eſt quod iſte Adoleſcens abierit à Chriſto triſtis? Triſtitia non eſt niſi de malo, quid illi autem mali accidit vel accedenti ad Chriſtum vel diſcedẽti? Res eſt conſideratione digniſſima. Si fuiſſet hic adoleſcens melior, Chriſto vocanti ad perfectionem libens adhæſiſſet: aut ſi fuiſſet pejor, divitias ſuas lætus repetiiſſet, ſicq; nihil triſtitiæ perſenſiſſet. ſed quia non erat ſatis bonus ut relictis ſuis bonis Chriſtum ſequeretur, nec ita malus ut cum ſalutis periculo divitias poſſideret, hinc ejus orta triſtitia quam quilibet noſtrum ſæpe experitur & quæ anguſtiarum nomine aptius exprimitur ut jã patebit in Veritate propoſita. Sic enim univerſim de nobis affirmari poteſt; *Animo inordinatè affecto ad res creatas, anguſtiæ ſunt undique.* Perpende hoc diligenter.

Et primò quid ſint anguſtiæ. Metaphora ducta eſt à loco ita conſtricto & coarctato ut cùm quis eò devenerit, laboret dubius & neſciat quam ſe in partem itineris tradat. Sic in negotiis vel humanis caſibus ita plerumque accidit, ut animus ſe in iis anguſtiis poſitum videat, nihil ut certi poſſit deliberare, nihil niſi damna videat & pericula. Si ab uno fugit, in aliud incidit. Si peſtẽ recuſat David, famem aut bellum ſibi ſuoq; popu-
2.Reg.24. lo imminere cernit, quid faciat? *Coarctor nimis,* inquit, *ex omni parte me anguſtiæ premunt.* 1.Paral.

Niſi Suſanna conſentiat illis impudicis à quibus in vitium pellicitur, mors illi certa eſt ac parata: ſi verò illis conſentiat, longè aliud gravius occurrit malum, longè damnoſius eſt ſic peccare in conſpectu Domini. Quamobrẽ ingemuit caſtiſſima mulier, & ait, *Anguſtiæ ſunt mihi undiq;.* Dan.13.

QVID faciam, ajebat ille Villicus in Evangelio, qui bona ſui Domini diſſiparat, *quia Dominus* Luc.16.
aufert à me villicationem; fodere non valeo, mẽdicare erubeſco. Alterutrum mihi horum eſt aſſumendũ; at neutrũ volo. Ipſe Apoſtolus ſic nutabat aliquando & coarctabatur utrum è duobus ſibi ſatius eſſet, *diſſolvi & eſſe cum Chriſto, an* Phil.1.
permanere diutius inter Chriſtianos, propter multorum ſalutem.

Nonne te ſæpius in has adductum anguſtias reperiſti? Quid tùm animi, quid conſilij fuit? An te præcipitem impuliſti quo te naturæ concitat ferret impetus: an captando conſilio juſtas dediſti moras? ſalubre eſt in his humanis caſibus Sa-
pientis monitum: *Deprime cor tuum & ſuſtine:* Eccleſ.2.
Inclina aurem tuam & ſuſcipe Verba intellectus: & ne feſtines in tempore obductionis.

II. PUNCTUM.

SED quamcunque ſe in partem vertat animus inordinatè affectus ad res creatas, ſic angitur dubius & laborat.

Nam ex una parte attrahitur in rem quàm diligit; ex alia verò inde retrahitur, quia ſentit ſe non eam diligere niſi cum peccato, quãdoquidẽ omnis inordinatus amor peccatũ eſt, ſicut omne peccatum nihil eſt aliud quàm inordinatus amor ſeu affectus animi. Quid tum itaque faciat qui non eſt omninò perditæ Conſcientiæ, nec tamen ſatis religioſæ? Aut enim deponendus illi eſt affectus, aut vivendum in peccato; Utrumque durum, utrumque nollet, & cum alterutrum ſit neceſſariò eligendum, hærebit dubius quid eligat, æſtuabit in illo dubio, & in illo æſtu ſic angetur ac laborabit, ut dum unum fugit nec aliud amplectitur; ſolum illi reſtet *angi & laborare.*

re. IVSSISTI *enim , & ſic eſt ut pœna ſua ſibi*
L.1.Conf. *ſit omnis inordinatus animus*, ajebat Deo ſanctus
c.12. Auguſtinus.

Quod ſi piis illis exercitationibus ſit vacandũ
quæ ad ſtatum animi dignoſcendum & refor-
mandum valent , quid tum animo pertractabit
quod non angorem augeat & laborem ? Quid
crebrius obverſatur meditanti quàm Chriſtus
vel in ſtabulo naſcens, vel in Cruce moriens, vel
Matth.10. in plateis prædicans, *qui non accipit Crucem, &*
ſequitur me, non eſt me dignus. Ad illas autem vo-
L.8. Conf. ces quid reſpondebit , *niſi lenta & ſomnolenta*
c.5. *verba, modò & modò, quæ cùm non habeant modũ*,
ſic in diverſa diſtrahunt animum ut velit ſimul
& non velit: neque enim audet recuſare Chriſto
quod tamen illi timet concedere. *ſicq; ſemiſau-*
Ib.c.8. *ciam hac atq; hac verſat & jactat voluntatem,*
parte aſſurgente cum alia parte cadente, luctantem.
Nonne hoc eſt angi, nonne hoc eſt cruciari?

Denique cum ex affectibus inordinatis ſint
frequentes in peccatum lapſus, vel pœnitendum
erit de peccato, vel non omnino pœnitendum. Si
ſeriò pœnitendum, deponendus omnino eſt non
modò peccati affectus, ſed rei etiam circa quam
ille affectus verſatur quo fit peccatum, ut ſæpe
dictum eſt. At verò hinc angor, hinc mœror, &
hinc tam rara pœnitentia, ut nullus ſit quem ve-
rè pœniteat. Non pœnitere autem, nonne hoc eſt
moleſtius animæ nondum abjectæ in vitia vel
Pſ.31. deſperatæ, quàm quivis labor pœnitentis? *Con-*
verſus ſum in ærumna mea, dum configitur ſpina.
Id eſt, dum unum laborem fugio, ſe offert alius,
nec tam laborem fugio , quam me ab uno con-
verto in alium.

III. PUNCTUM.

A*NIMO igitur inordinatè affecto in res creatas*
anguſtiæ ſunt undique: Cùm in re, ſeu nego-
tio quod habet momentoſius & præcipuum, ex
utraque ſui parte ſic angatur, ut quid agat , ſem-
per laboret, & mœreat; Nam aut affectum depo-
nat neceſſe eſt, aut peccatum nunquam velit de-
ponere. Quod poſtremum ſi fortè non eſt ita la-
borioſum ac prius, certè vides quam ſit damno-
ſius: aut niſi videas, revolve quæ ſupra dicta ſunt
de Conſcientia cauteriata, in prima parte , tota
Hebdomada tertia poſt Epiphaniam. *Compu-* Ioel.1.
truerunt Iumenta in ſtercore ſuo. Quæ Prophetæ
Verba , venialem etiam culpam attingunt quæ
ex inordinato affectu contrahitur, & qua non pa-
rum fœdatur animus, ſuaque in fœditate pecca-
tores tam verè computreſcunt , quàm in ea verè
conſeneſcunt & moriuntur. *Morientur, & non in* Iob 4.
Sapientia, ut eſt in libro Job , quaſi diceretur,
non ſapienter faciunt qui non timent in illis mo-
ri peccatis , non timent autem in illis mori qui
non verentur in eis vivere. *Morientur, & non in*
Sapientia, Id eſt, alio etiam ſenſu, morientur mor-
te lethali quam neſcient; fit enim ſæpe ut in illis
peccatis quæ ex affectu & cupiditate perpetran- Iſ.5.
tur, putetur tantum veniale quod eſt lethale. *Væ*
qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, &
quaſi vinculum plauſtri, peccatum. Dum quibuſ-
dam Amalecitis pepercit Saul quos omnes ad
unum delere juſſus erat , ab uno tandem eorum 1. Reg.15.
percuſſus eſt & occiſus. O quàm ſapientius illos Ib.31.
omnes deleviſſet! O quàm ſapientius in ordinan-
dis laborares affectibus ! Quàm quia non ſunt
ordinati , tibi laborandum eſt dum vivis & dum
moreris! Hæc eſt Sapientia de qua Sapiens: *Viam*
Sapientiæ monſtrabo tibi, ducam te per ſemitas æ- Prov.4.
quitatis, quàm cum ingreſſus fueris, non arctabun-
tur greſſus tui , & currens non habebis offendicu-
lum.

Vide in 3. parte, Feria 4. Hebd. 5. Ubi hæc ha-
betur Veritas:

Quò minus concupiſcentiæ mortifica-
bis, eò magis à concupiſcentia
mortificaberis.

ñtribus ſuis marceſcet. Id eſt, derepentè & improviſo, tum ipſe tũ quæ collegit, omnia deperibũt. Iac.1.

SECUNDA VERITAS.

Non fit à Chriſto Divitibus difficultas regni cœlorum: ſed illam ſibi faciunt Divites contra ipſum Chriſtum.

RATIO EST, Quia tota difficultas poſſidendi cælorum regni quæ fit divitibus, fit à prava cupiditate, vel à malo divitiarum uſu, ut infra declaratur.

Atqui hæc prava cupiditas & malus divitiarũ uſus non fit à Chriſto, ſed ab ipſis divitibus contra Chriſtum. *Quærite*, inquit S. Auguſtinus, *quod* In Pſ.147. *ſufficit operi Dei, non quod ſufficit cupiditati veſtræ. Cupiditas veſtra non eſt opus Dei.*

Ergo neque à Chriſto fit divitibus difficultas Regni cęlorum, ſed illam ſibi faciunt divites cõtra ipſum Chriſtum: unde nihil eſt quod accuſent niſi ſemetipſos. Quò ſpectant illa quæ habet S. Hieronymus ad Cælantiam: *Aſperam nobis & inſuavem virtutum viam nimia facit vitiorum conſuetudo, quæ ſi in partem alteram transferatur, invenietur ſicut Scriptura dicit, ſemita juſtitiæ levis.* Quod & ipſi agnoſcunt in inferno qui ſic gemunt; Sap.5. *Laſſati ſumus in via iniquitatis & perditionis & ambulavimus vias difficiles, viam autẽ Domini ignoravimus. Quid nobis profuit ſuperbia, aut divitiarum iactantia quid contulit nobis?* Videſne ut diſtinguunt vias ſuas à via Domini?

TERTIA VERITAS.

Quanta eſt facilitas divitiarum, ut amentur, tanta eſt difficultas Divitum ut ſalventur.

SENSUS ET RATIO EST, Quia quanta eſt unicuique facilitas ſeu propenſio naturæ in divitias vel conquirendas vel conſervandas, tanta eſt illa cupiditas quæ eſt radix malorum omniũ. Sed quanta eſt talis cupiditas, tanta eſt difficultas divitum ut ſalventur; cùm enim difficultas ſalutis proveniat à prava illa cupiditate quæ ſaluti contraria ſuggerit, profectò quàm prona erit cupiditas, tanta inde creſcet difficultas. Augmẽtum cupiditatis, diminutio charitatis; & diminutio charitatis, augmentum difficultatis. Sic graviter ſancti Hilarius & Hieronymus, *grave onus*, inquiunt, *innocentia ſubit, incrementis opum occupata*, Id eſt, creſcẽte cupiditate in anima quæ eſſet alioquin innocens, & quæ facilè ſalvaretur, tantum accedit onus ex illo cupiditatis incremento, ut deſinat eſſe innocens & difficile poſſit ſalvari. Luc.14. *Iuga boum emi quinque, & eo probare illa, rogo te habe me excuſatum.* Sic ſe à gratiis & à ſalutis comparandæ mediis excuſat dives, ſuis augendis bonis occupatus; nec niſi difficulter quæ ſunt ſalutis & quæ non ſunt cupiditatis, operatur.

Deniq; quanta ſit opus cautione in tractandis divitiis, Clemens Alexandrinus ſic apta ſimilitudine repræſentat: *Divitiæ ſunt ſerpenti ſimiles,* L.1. Pædag. c.6. *quem ſi quis neſcit inoffenſe eminus accipere, beſtiã ſine periculo ſummâ caudâ apprehendens, ea manui circumplicabitur & mordebit: ita & divitiæ ſi ab imperito viro apprehenduntur, inhærent & mordent: Sed ſi quis ſe magnificum præbens, rectè & ſcienter eis utatur, illæſus permanebit.* Quod ut apertius liqueat, ſit.

QUARTA ET QUINTA VERITAS

Niſi dives divitias faciat bonas; divitiæ malum facient divitem. Aut cælum perit divitiis, aut emitur.

RATIO EST, Quia niſi Dives divitias faciat bonas, non benè utetur divitiis;

Sed niſi bene utatur Divitiis, divitiæ malum facient divitem; & cælum dives ſuis perdet divitiis, quibus poterat illud emere.

Vera eſt igitur utraq; propoſitio; nec eſt aliter declaranda diſtinctius quàm exponendo, quid ſit divitem divitias ſuas facere bonas; ſeu quid ſit, illum benè aut malè ſuis uti divitiis. Hinc enim ſimul quod reliquum eſt in propoſitionibus, facilè capitur.

Tres ſunt autem modi quibus id exponi poſſit. Primus eſt prodigalitatis, cum in aperta mala cum in luxum, in convivia, ludos, equitatum, & ſupra quàm licitè poteſt, in ſumptus ac impenſas abſumit omnes opes ſuas, tunc dives manifeſtè ſuis malè utitur divitiis, & malus efficitur & cælum ſibi perdit. *Quia ego dedi ei frumẽtum, & vinum, & oleum. & argentũ multiplicavi ei & aurum quæ fecerunt Baal: Idcirco convertar.* Oſee 2. Id eſt, jam non eis bona ſed mala inferam, quia bonis collatis malè uſi ſunt, & in profanos converterunt uſus. Quoquidem nomine quàm multi ſint mali divites, quis non videt, qui mundum & mundanos videt, quorum vix unus eſt, qui non ſuprà quam deberet, inſanos facit ſumptus.